

Samen fijner leven

Maatschappelijk jaarverslag 2017

De Riethorst Stroomland,

Raamsdonksveer, april 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Missie en visie Samen fijner leven.....	3
2. De kernactiviteiten	4
3. De nieuwe koers	5
3.1. Samenspel met de klant in regie	7
3.2. Oprechte aandacht, écht willen weten.....	7
3.3. Boeien en binden van bevlogen medewerkers	7
3.4. In de buurt	9
3.5. Elke dag leren.....	9
3.6. Zorg en woonconcepten.....	10
3.7. ICT en Zorgtechnologie	10
3.8. Kwaliteit en veiligheid	11
3.9. Regelarm werken.....	11
3.10. Samenspel met externe partijen	11
3.11. Bedrijfsvoering	13
4. Doorkijk 2018	15
5. Financiële informatie.....	17
5.1. Ontwikkelingen in het boek jaar	17
5.2. Behaalde omzet en resultaten	17
5.3. Toestand op de balansdatum.....	18
5.4. Voornaamste risico's en onzekerheden	19
5.5. Kasstromen en financieringsbehoefte	20
5.6. Informatie over financiële instrumenten.....	20
6. Jaarrekening	21

Voorwoord

Vorig jaar hebben we met velen over prachtige onderwerpen gesproken die er toe doen. We hebben plannen voor de toekomst gemaakt waarin we samen met bevologenheid en oprechte aandacht de klant echt voorop kunnen stellen. Niet het ziek zijn, maar de persoon zelf en wat hij of zij (nog) wel kan, stellen we centraal. Daarom spreken we graag van 'klant' en niet meer van cliënt.

Onze nieuwe koers zoals vastgelegd in ons Strategisch Meerjaren Beleidsplan Samen fijner leven, geeft ons richting en houvast en een droom om naar toe te werken. Dit vraagt veel van de organisatie. Reorganisatie, innovatie, omdenken en het loslaten van rituelen. Het geeft ons ook nieuwe kansen, uitdagingen en samen successen vieren. Onze filosofie is dat je alleen misschien sneller gaat, maar samen verder komt.

In het onderliggende maatschappelijk jaarverslag schetsen we u een beeld van de transitie die we in 2017 gestart zijn. Alle activiteiten zijn er op gericht om zoveel mogelijk tijd en ruimte te creëren om oprechte aandacht te geven aan de klant, samen met zijn of haar naasten. In ons kwaliteitsjaarverslag 2017 kunt u lezen hoe we kwalitatief en kwantitatief de vertaalslag hebben gemaakt van onze inzet op goede liefdevolle zorg.

We zijn trots op de mooie resultaten die we 2017 hebben bereikt, zowel kwalitatief als financieel. Maar we zijn er nog niet, we blijven investeren in het bestendigen en doorontwikkelen van de ingezette koers.

Dank aan alle medewerkers die deze strategie met zo veel bevologenheid omarmen omdat het echt om de klant gaat!

Drs. Mireille de Wee, bestuurder

1. Missie en visie Samen fijner leven

*'Door oprechte aandacht te geven,
door écht te kijken naar de mens, naar onze klant
en écht te willen weten wat hem heeft gemaakt tot wie hij nu is en wat hij wenst,
maken wij het leven van onze klanten fijner ...'*

Dat is onze droom. Ons streven is om een fijn (t)huis te zijn voor velen. Dit doen wij bevlogen, met oprechte aandacht en door samenspel. Samen bereik je meer dan alleen.

Dit is onze ambitie:

'Wij geloven dat iedereen de regisseur is over zijn eigen leven en dat we alleen samen het leven fijner kunnen maken'.

'Wij beloven dat onze bevlogen medewerkers u en uw naasten met oprechte aandacht helpen omgaan met de gezondheidsuitdagingen van uw leven'.

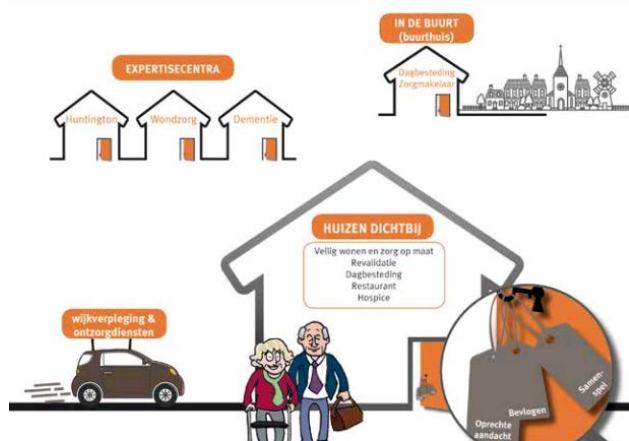
'Wij willen een samenwerkende, ondernemende en duurzame zorgorganisatie zijn die midden in de samenleving staat'.

Om onze ambitie te bereiken zetten we drie sleutels in die ons leiden tot ons succes. Deze sleutels zijn onze nieuwe kernwaarden: Bevlogen, Oprechte aandacht en Samenspel (BOS). Al onze werkzaamheden toetsen we aan deze kernwaarden.

2. De kernactiviteiten

De Riethorst Stromenland (DRS) levert intramurale zorg en behandeling, Geriatrische Revalidatie Zorg (GRZ), eerstelijns zorg, dagbehandeling, wijkverpleging en specialistische zorg voor mensen met dementie, zorg voor mensen met de ziekte van Huntington en Wondzorg.

Bij u in de buurt, bij u thuis of binnen één van onze zorglocaties of expertisecentra in de gemeenten Geertruidenberg, Oosterhout, Waalwijk (Waspik), Werkendam en Woudrichem. We zijn trots op onze 1200 bevlogen medewerkers en 800 vrijwilligers.

We werken samen met verschillende partners zoals gemeenten, woningcorporaties, ziekenhuizen, welzijnsorganisaties, huisartsen, universiteiten, opleidingsinstituten en collega zorgaanbieders.

De Riethorst Stromenland levert als organisatie een belangrijke bijdrage in verschillende (wetenschappelijke) netwerken en is altijd op zoek naar samenwerking. Dit doen we als we toegevoegde waarde zien voor de klant en om als organisatie te blijven ontwikkelen en “elke dag te leren”.

3. De nieuwe koers

Onze ambities en kernwaarden vormen samen de basis van de nieuwe koers die we inzetten. Om de klant echt voorop te kunnen stellen heeft de organisatie in 2017 een transitie doorgemaakt. Hiermee kan er meer focus op het welzijn en welbevinden van de klant gelegd worden in samenhang met de juiste zorg. Om deze persoonsgerichte zorg te kunnen bieden aan de steeds complexer wordende zorgvraag, zijn enkele functies vervallen en zijn er nieuwe functies bijgekomen. Zo zijn alle medewerkers vanaf niveau 3 die meer dan 20 uur werken contactverzorgende geworden. Daardoor is er meer tijd beschikbaar voor contact met de klant en zijn mantelzorger en kan het "samenspel" beter tot zijn recht komen. Er is een regisseur van de dag die op dagelijkse basis het aanspreekpunt is voor zorgteams waardoor de andere zorgmedewerkers geen verstoringen hebben en met aandacht de zorg voor de klanten kunnen uitvoeren. De zorginhoudelijke coaching is in handen gelegd van de verpleegkundige 4 en 5. Hiertoe streven we ernaar ieder team uit te rusten met minimaal 1 verpleegkundige. Om afgestemde en passende zorg en behandeling te kunnen bieden, zijn behandelaren geïntegreerd in de zorgteams. Elke locatie krijgt ondersteuning van een zogenaamd expertteam dat bestaat uit diverse staf – en ondersteunende medewerkers/adviseurs waardoor stafmedewerkers dichterbij het primair proces aanwezig zijn en letterlijk de zorgmedewerkers ondersteunen waardoor er meer tijd voor de klant is. De eenvoudige functies gastvrouw, voedingsassistent en activiteitenbegeleider zijn definitief vervallen. De werkzaamheden zijn anders en in samenhang met elkaar georganiseerd en belegd in de zorgteams. Iedere locatie heeft een eigen activiteitencoördinator gekregen die verantwoordelijk is voor de locatiegebonden activiteiten en aandacht kan geven aan de vele vrijwilligers die werkzaam zijn op de locaties.

Om de wijzigingen zorgvuldig uit te voeren en medewerkers in een vervallen of boventallige functie maximale begeleiding en bescherming te bieden is een sociaal plan vastgesteld. De OR, de bestuurder en de vakbonden hebben dit sociaal plan vorm gegeven. Nagenoeg alle medewerkers die het betroffen zijn herplaatst. Een deel is opgeleid waardoor zij een mooie nieuwe plek binnen DRS kregen. Met de extra gelden die zorgorganisaties ontvangen ten gevolge van het kwaliteitskader is in 2017 een start gemaakt met het werven van extra medewerkers. Dit helpt onze strategie nog beter te realiseren.

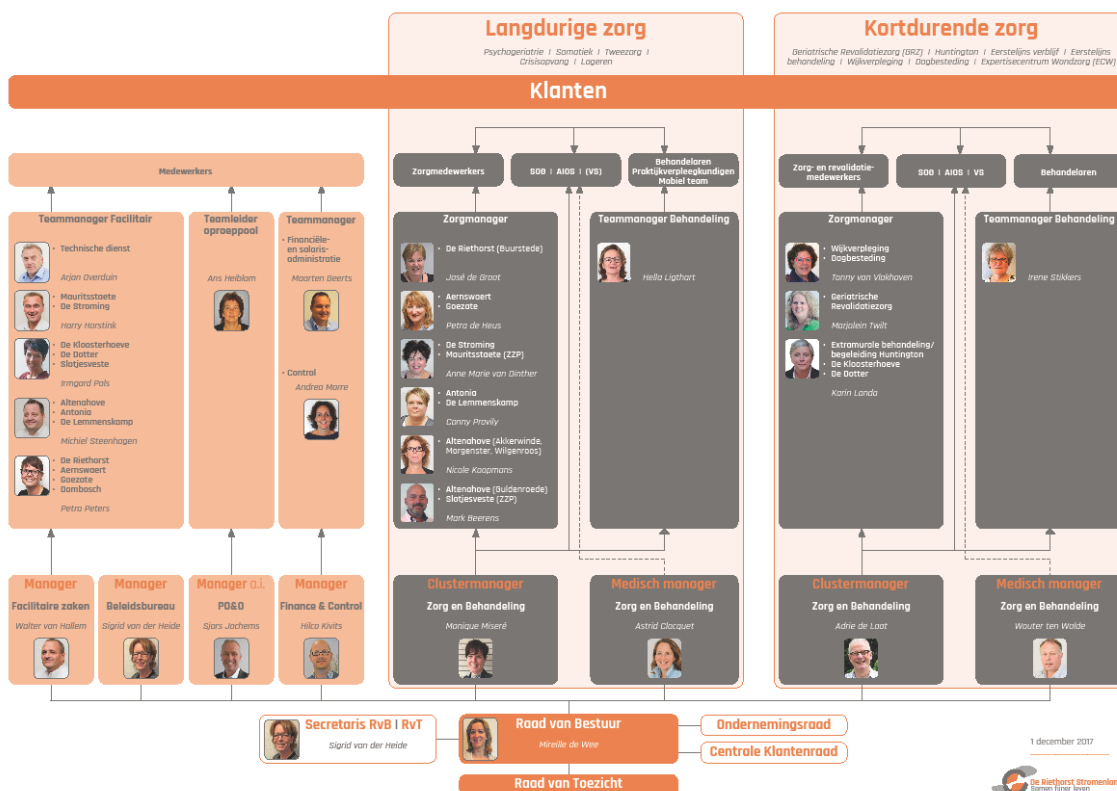
Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector, hebben we verschillende initiatieven ontplooid om medewerkers aan te trekken. We zetten in op inzetbaarheid, goed werkgeverschap en samenwerking met collega-organisaties en onderwijs (zie ook 3.3 en 5.3). Er is een analyse gemaakt naar de redenen van uitstroom om zicht te krijgen op vertrekredenen en hierop te kunnen anticiperen en medewerkers nog meer te binden en te boeien.

Ook de organisatiestructuur is in 2017 gewijzigd om onze ambitie optimaal te ondersteunen. Zorg en behandeling is samengevoegd en gesplitst in een cluster langdurige zorg en een cluster kortdurende zorg, gericht op het primaire proces met elk een eigen clustermanager. Deze clusters worden ondersteund door vier stafdiensten: Facilitaire Zaken, Finance & Control, Personeel, Opleiding & Organisatie en Beleidsbureau. Deze diensten worden eveneens aangestuurd door een manager. Per 1 september 2017 is er een medisch manager kortdurende zorg en een medisch manager langdurige zorg aangesteld en participeren zij

structureel in het MT. Ze werken samen met de clustermanagers aan het optimaliseren van de kwaliteit van zorg. De medisch managers vormen met de clustermanagers en de Raad van bestuur het MT Zorg. De organisatie wordt per 1 januari 2017 aangestuurd door een eenhoofdige Raad van Bestuur.

In het kader van medezeggenschap worden klantenbelangen behartigd door een klantenraad per locatie en een Centrale Klantenraad voor de hele organisatie. De Ondernemingsraad behartigt de belangen van medewerkers. De Raad van Toezicht (RvT) houdt integraal toezicht op het besturen van de Raad van Bestuur. De Riethorst Stroomland werkt volgens de vigerende Governancecode Zorg.

Het organogram van de organisatie ziet er op 31 december 2017 als volgt uit:

Ons Meerjaren Strategisch Beleidsplan Samen fijner leven (SMB) loopt tot 2025. Daarmee hebben we de nodige tijd uitgetrokken om onze ambities waar te maken en te bestendigen. We hebben hierin onze drie kernwaarden en elf thema's geformuleerd als houvast om onze ambities daadwerkelijk waar te maken. Deze thema's zijn in 2017 vertaald in doelen en ondergebracht in vijf Stuurgroepen: Klant Voorop, Binden en Boeien, Kwaliteit en Veiligheid, Markt en Ondernemerschap en ICT. De thema's zijn in hoofdstuk 3.1 t/m 3.11 uitgewerkt.

Er is een reflectieteam ingericht met medewerkers en klanten (vertegenwoordigers) waar de Stuurgroepen draagvlak kunnen toetsen en feedback op kunnen halen. Per kwartaal wordt in het transitieteam (managementteam en medisch managers), de CKR, OR en RvT het dashboard besproken met daarin de voortgang per Stuurgroep. Op deze wijze wordt de transitie om de nieuwe koers te realiseren gemonitord en waar nodig bijgestuurd. De MT-leden dragen zorg voor de vertaling naar hun medewerkers en halen relevante zaken op.

Binnen de nieuwe strategie worden eigenaarschap en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie gelegd.

3.1. Samenspel met de klant in regie

De klant staat bij ons voorop. Het samenspel tussen de klant en zijn naasten, de zorgprofessional en de vrijwilliger heeft een duidelijke plek binnen onze organisatie.

Bij ons staat de persoon centraal en wat hij nog (nog) wel kan. De kwaliteit van de zorg wordt grotendeels bepaald door de relatie tussen de klant, zijn naaste, vrijwilligers en de zorgprofessionals. Het samenspel tussen deze partijen is uitgangspunt van ons nieuwe mantelzorgbeleid, partners in zorg. Het beleid is in 2017 geïntroduceerd in de zorgteams. We zien mantelzorgers steeds meer als samenwerkingspartner, maar ook als individuen die aandacht nodig hebben die ook gezien willen worden, los van klanten. De organisatie verandert van 'zorgen voor' naar ondersteunen, aanvullen en samenwerken. In november 2017 hebben we een mantelzorgsymposium georganiseerd voor en door mantelzorgers en medewerkers in het teken van samenspel in zorg, Positieve gezondheid en de [Mantel der liefde](#) kregen hierbij een belangrijke plaats.

3.2. Oprechte aandacht, écht willen weten

Oprechte aandacht voor de klant is nodig om de werkelijke vraag van de klant te begrijpen. Door in te spelen op zijn behoefte, werken we vraaggericht.

Het gesprek met de klant en zijn mantelzorgers is gestimuleerd en ondersteund door de fasegewijze implementatie van een nieuw zorgplan voor de langdurige zorg (zorgplan 2.0). Hierbij staan de klant, zijn levensverhaal, wensen en behoeften echt voorop. Ook voor de wijkverpleging is het besluit genomen over te gaan naar een elektronisch klant dossier (EKD) dat bijdraagt aan optimale zorg voor de klant, het werk ondersteunt, zo min mogelijk regeldruk geeft en resulteert in een betrouwbare productie en declaratie. Onder meer via Zorgkaart Nederland monitoren we bij de klant hoe deze de zorg bij DRS beleeft. Op 31 december 2017 beveelt 93% van klanten en contactpersonen DRS aan aan familie, vrienden en collega's (op basis van 727 waarderingen). We krijgen van onze klanten in 2017 een 8,1 (in 2016 een 8,0).

3.3. Boeien en binden van bevlogen medewerkers

We zijn ervan overtuigd dat bevlogen medewerkers het niveau van zorg- en dienstverlening naar een hoger niveau kunnen tillen.

Om bevlogen medewerkers te krijgen en te behouden voor onze klanten, moeten we zorgprofessionals aan ons weten te binden en te boeien. Binden van personeel is er als organisatie voor zorgen dat medewerkers de waarden van de organisatie omarmen. Het boeien van medewerkers is het uitdagen van en de mogelijkheid bieden aan medewerkers om te excelleren.

We spannen ons in om ondanks de uitdagingen van een krimpende arbeidsmarkt, een aantrekkelijke werkgever te zijn. Drie thema's staan hierbij centraal: instroom in het onderwijs vergroten, onderwijs en praktijk integreren en uitstroom voorkomen. In samenwerking met

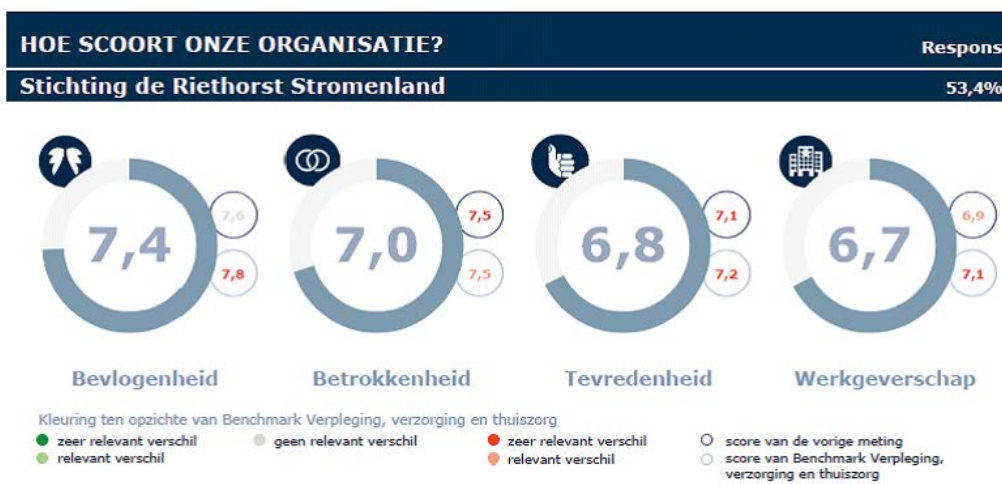
andere zorgorganisaties, opleidingsinstituten en ondersteund door Transvorm en VWS zijn prachtige initiatieven ontstaan om de uitdagingen te lijf te gaan (zie 3.10).

In 2017 is gestart met de herinrichting van HR met als doel het primaire proces en het management zo optimaal mogelijk te ondersteunen in lijn met het SMB. Onze BOS-waarden (Bevlogen, Oprechte aandacht en Samenspel) hebben een belangrijke plek gekregen in onder meer de jaargesprekken, het medewerkertevredenheidsonderzoek, in communicatie-uitingen, vacatureteksten en het personeelsbeleid (zie ook 5.3).

Het management is versterkt in een Management Development traject, via deze lijn kunnen de BOS waarden verder geborgd en de medewerkers meer op betrokkenheid beïnvloed worden. Om de span of control in balans te houden voor het middenkader, is in 2017 een negende zorgmanager aangetrokken en is er in 2018 een tiende gekomen.

In het kader van academisering van de zorgsector heeft DRS zich aangesloten bij het 'high potential' programma van Topcare. Hierbij wordt de komende twee jaar onderzocht of DRS met de doorontwikkeling van het expertisecentrum Huntington zich Topcare instelling mag noemen en excellente zorg biedt. DRS participeert daarnaast in een landelijk onderzoek naar de implementatie van Evidence Based Practice door verpleegkundigen op Slotjesveste.

Vanaf 2016 houden we jaarlijks een medewerker tevredenheidsonderzoek om zo te kunnen monitoren hoe de implementatie van de nieuwe koers verloopt en vanuit medewerkerperspectief bij te kunnen sturen. Bij de meting in 2017 was er een respons van ruim 56%. Ten opzichte van 2016 scoren we iets lager. De mogelijke oorzaak hiervoor is de transitie van de organisatie die onlosmakelijk onrust met zich heeft meegebracht. Verbeterpunten uit het MTO worden doorgevoerd.

Het ziekteverzuim over 2017 ligt nog steeds lager dan in de branche (respectievelijk 5,3% en 6,7%). Er is wel een lichte stijging te zien ten opzichte van het jaar 2016. Voor 2018 is formatie opgenomen voor een HR expert verzuim waarmee de organisatie nog beter ondersteund kan worden bij preventie en begeleiding van verzuim.

3.4. In de buurt

We bieden professionele ondersteuning daar waar onze klant woont en dragen bij aan het langer thuis kunnen blijven wonen.

In 2017 is het doelgroepenbeleid vastgesteld waarmee we beogen dat alle klanten de juiste zorg krijgen op de juiste plek. De organisatiestructuur is hierop aangepast: de locatiemanagers zijn zorgmanagers geworden, geformeerd rond de doelgroepen.

De voorbereiding voor de nieuwe locatie De Riethorst is in volle gang. De grond is in 2017 in bezit van DRS gekomen, in april van dat jaar zijn de klanten en medewerkers verhuisd naar de tijdelijke locatie Buurstede in Oosterhout en is De Riethorst afgebroken.

In 2020 wordt de nieuwe Riethorst opgeleverd. In 2017 is het ontwerp zodanig

aangepast dat we kunnen spreken van het huis van de toekomst. De omgeving wordt ingericht zodat mensen met dementie en tweezorg gestimuleerd worden eigen keuzes te maken, zo nodig met ondersteuning van zorgtechnologie. De omgeving is beleving- en bewegingsgericht. Daarnaast biedt het ontwerp van het gebouw en tuin de voorwaarden voor ontmoeting en integratie met de buurt. Onze kernwaarden en zorg voor vrijheid komen hier optimaal tot zijn recht.

De nieuwe Riethorst: huis van de toekomst

Klanten met Dementie, Tweezorg en ouder wordende verstandelijk beperkten onder één dak.

3.5. Elke dag leren

We zijn bereid om elke dag te leren. Teams kunnen daardoor groeien en hun successen vieren.

In 2017 zijn we begonnen met de dagstart met tips en tops en het verder faciliteren van kort cyclisch verbeteren. De dagstart bevordert de samenwerking en communicatie binnen teams en draagt bij aan een sterkere verbinding. Het kort cyclisch verbeteren daagt medewerkers uit om zelf over verbetering na te denken en stimuleert daarmee het kwaliteitsbewustzijn. Deze *lean*-instrumenten ondersteunen de ontwikkeling van zelforganisatie en de lerende organisatie. Daarnaast hanteren de teamcoaches een feedbackinstrument om fasegewijs door te kunnen groeien van de basis op orde via doorontwikkeling naar excellente zorg. In ons kwaliteitsjaarverslag kunt u meer lezen over deze en andere kwaliteitsinstrumenten.

Het BIG beleid is in 2017 geactualiseerd en het proces van deskundigheidsbevordering vereenvoudigd. Zo kunnen medewerkers via intercollegiale toetsing bevoegd en bekwaam blijven.

Om het leerklimaat verder te stimuleren heeft De Riethorst Stroomland zich in 2017 aangesloten bij twee lerende netwerken. Het eerste lerende netwerk vormt DRS met Volckaert en Schakelring. Daarnaast is er een lerend netwerk met Thebe en de Wever. Naast het bestuurlijk overleg vond al een intensieve samenwerking plaats tussen deze organisaties. In 2017 is de keuze gemaakt om voor zorgverleners tijd en ruimte vrij te maken om mee te lopen op basis van bestaande projecten. Denk hierbij aan de samenwerking tussen deze organisaties voor wat betreft GRZ.

Nieuw was het overleg tussen beleidsmedewerkers van de verschillende organisaties. Het kwaliteitsplan is regelmatig onderwerp van gesprek geweest in 2017. Maar ook ten aanzien van andere vraagstukken vinden de beleidsmedewerkers elkaar. De lerende netwerken worden als zeer zinvol ervaren.

3.6. Zorg en woonconcepten

We willen passende woon- en zorgconcepten aanbieden die toekomstbestendig zijn. We willen onze klanten in een vroeg stadium leren kennen. Zo kunnen we hen beter helpen, nu en in de toekomst.

In 2017 is het zorgconcept dementie vastgesteld waarbij persoonsgerichte zorg, positieve gezondheid, het kunnen maken van eigen keuzen en een passende belevingsgerichte omgeving uitgangspunten zijn. Het leven in vrijheid en veiligheid heeft in 2017 verder vorm gekregen. Onze visie is: maximale vrijheid, tenzij.

Vrijheid in... jezelf zijn
Vrijheid in... je keuze
Vrijheid in... je handelen, je beweging

We werken van traditioneel gesloten naar volledig open gebouwen, midden in de buurt, met elkaar, net als thuis. Met ondersteuning van themacoördinatoren van Waardigheid en trots hebben we inspiratiesessies georganiseerd voor de klantvertegenwoordiging, mantelzorgers, vrijwilligers en medewerkers zorg en behandeling van twee pilotlocaties. De binnendeuren van Aernswaert zijn geopend waardoor zowel klanten, familie als ook de medewerkers meer vrijheid ervaren. Op Altenahove (waar verschillende doelgroepen wonen) is het openen van de binnendeuren in voorbereiding. In 2018 wordt de visie op vrijheid verder uitgerold. De resultaten van deze pilots worden gebruikt voor de nieuwbouw van De Riethorst (zie 3.4).

3.7. ICT en Zorgtechnologie

ICT en zorgtechnologie zetten we in om klanten zich zoveel en zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen redden. Het levert tevens een bijdrage aan lastenverlichting voor medewerkers.

In 2017 is de visie en strategie van de toekomstige ICT- omgeving geformuleerd die het waarmaken van de nieuwe koers optimaal ondersteunt. Domeineigenaren zijn benoemd die verantwoordelijk worden voor de implementatie van de veranderingen. In de komende jaren zal DRS in hoog tempo toewerken naar haar toekomstige ICT landschap. Flexibiliseren, 'vloeibaar' worden, mogelijkheden bieden op het moment dat klant en medewerker dat samen nodig hebben. Wat de gebruiker ziet, wordt samengesteld op het moment zelf, gericht op dat specifieke 'moment van de waarheid'. Gezien de complexiteit van dit thema laten we ons hierbij adviseren en ondersteunen door externe experts.

3.8. Kwaliteit en veiligheid

We willen graag goede en veilige zorg leveren.

Sinds januari 2017 is het landelijk Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg als kwaliteitsstandaard vastgesteld. Dit kwaliteitskader neemt de klant als vertrekpunt. Bij de uitgangspunten die zij hiervoor hebben geformuleerd ligt naast veiligheid voor de klant, de nadruk op samen leren, verminderen van bureaucratie, meer en betere kwaliteit. Thema's die ook DRS nauw aan het hart liggen. Onze inspanningen en resultaten op het gebied van kwaliteit en veiligheid zijn vastgelegd in het kwaliteitsjaarverslag en vanaf 1 juli 2018 te vinden op onze website. We hebben in 2017 besloten om accreditatie op basis van het HKZ kwaliteitssysteem voort te zetten. In de laatste maanden van 2017 hebben we de hercertificering voorbereid die begin 2018 heeft plaatsgevonden en succesvol is geweest voor DRS.

3.9. Regelarm werken

We werken naar een situatie toe, waarin medewerkers minder bezig zijn met administratie en meer tijd overhouden voor de klant.

In 2017 is De Riethorst Stroomland aangesloten bij de landelijke beweging [Radical Vernieuwing Verpleeghuiszorg](#), van regels naar relaties (participatie in de ring). We steken in op drie thema's: Ken je klant, mantelzorgparticipatie en ontbureaucratisering. Deze thema's zijn bepaald en uitgewerkt in twee workshops (met zorg, behandeling, expertteam, klantvertegenwoordiging, mantelzorgers, vrijwilligers en leidinggevenden) onder begeleiding van het Landelijk Overleg Cliëntenraden (LOC). De pilot vindt plaats op de locatie Buurstede in Oosterhout. In 2017 is geïnvesteerd in bewustwording van onnodige regels en inefficiënte processen en procedures. Medewerkers kunnen deze melden via de daartoe ontwikkelde kafkaknop. De kafkabrigade gaat hier dan mee aan de slag. Ook is er nadrukkelijke aandacht voor het gesprek met de klant en zijn familie door onder andere de implementatie van Zorgplan 2.0 die als eerste is geïmplementeerd op de locatie Buurstede.

3.10. Samenspel met externe partijen

We zetten in op strategische en langdurige samenwerking met ketenpartners.

We zijn nieuwe samenwerkingsverbanden aangegaan en/of hebben de banden met huidige samenwerkingspartners verstevigd.

- In 2017 is de polikliniek Huntington uitgebreid naar Zeeland. Mensen met de ziekte van Huntington in Zeeland en West-Brabant kunnen nu dichterbij de polikliniek bezoeken. De samenwerking met SVRZ hiertoe is efficiënt, effectief en plezierig verlopen.
- De bundeling van de Geriatrische Revalidatiezorg (GRZ) krijgt steeds meer vorm. De adviesgremia van Volckaert, Schakelring en DRS hebben positief geadviseerd voor de krachtenbundeling van de drie organisaties en draagt de naam GRootZ. Het doel is een kwalitatief en blijvend hoog niveau van GRZ en eerste lijnsverblijf (ELV). De verwachting is dat GrootZ per 1 januari 2019 operationeel is.
- Op 1 juli 2017 is het aanmeldportaal van start gegaan. DRS, Avoord, Elisabeth, Surplus, Thebe en Volckaert werken hierin samen om kwetsbare ouderen in spoedsituaties in de regio buiten kantooruren de juiste zorg op de juiste plaats te bieden.
- DRS bereid zich voor op samenwerking in het Transmuraal Centrum voor Herstel en Revalidatie in de regio Breda en Oosterhout. Hierbij worden de krachten gebundeld

tussen het Amphia ziekenhuis, Revalidatiecentrum Revant, DRS, Avoord, Surplus, Thebe en de Volckaert om patiënten na ziekenhuisopname de juiste zorg op de het juiste moment en op de juiste plaats te kunnen aanbieden.

- Samen met Thebe, De Wever en Prisma zijn de handen ineen geslagen voor het thema krapte op de arbeidsmarkt. Gezamenlijk is SwitchZ ontwikkeld, een opleiding die zij-instromers op een gepersonaliseerde manier opleidt tot verzorgende of verpleegkundige.
- Avans en DRS hebben een convenant getekend voor samenwerking met als doel in te kunnen spelen op de uitdagingen in de zorgsector op het gebied van personeel. Samen willen we voldoende kwalitatief personeel opleiden en onderzoek doen. Dit initiatief heeft geleid tot een breder perspectief in de regio waar met meerdere zorgorganisaties en opleidingsinstituten gewerkt wordt aan het vergroten van de instroom, aan het meer integreren van opleiden en praktijk en het binden en boeien van medewerkers. Dit functioneert onder de werktitel: "Brabant Plus". VWS, Transvorm en de zorgkantoren zijn hier actief bij betrokken mede vanwege de financiering van deze ontwikkelingen.
- Prisma gaat 15 appartementen huren van De Riethorst, een intentieverklaring is ondertekend waarbij ouderen met een verstandelijke beperking onder het dak van De Riethorst gaan wonen.
- DRS is lid van wetenschappelijke netwerken ([UKON](#) en [Tranzo](#)).
- DRS participeert in het kader van het Kwaliteitskader in twee lerende netwerken. De ene samen met Volckaert en Schakelring, de andere met Thebe en De Wever.
- Daarnaast hebben we stevig ingezet op onze informatiebeveiliging. Er is onder andere een bewustwordingscampagne voorbereid en opgestart. Het verzenden van e-mail is via encryptie beveiligd en met leveranciers zijn bewerkersovereenkomsten gesloten. Samen met Schakelring en Volckaert is een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Hiermee bereiden we ons voor op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die in mei 2018 van toepassing wordt.
- Tenslotte is na lange voorbereiding op 1 januari 2017 Ons Keuken van start gegaan. De Riethorst Stroomland participeert samen met Schakelring in een gezamenlijke productiekeuken die zich richt op het produceren en leveren van warme maaltijdcomponenten tegen een zeer goede prijs-kwaliteitverhouding. Ongeveer 30 medewerkers zijn uit dienst gegaan van beide organisaties en in dienst getreden van Ons Keuken.

3.11. Bedrijfsvoering

We zijn een financieel gezonde organisatie en zetten in op vitale medewerkers. We werken met een goed bestuur, verantwoord toezicht en werken volgens wet- en regelgeving. Binnen de voorafgaande thema's is de invulling al ter sprake gekomen.

Medezeggenschap Klantenraad

Medezeggenschap van klanten en mantelzorgers vinden we erg belangrijk. Er zijn in 2017 zes bijeenkomsten van de Centrale Klantenraad met de RvB geweest. De implementatie van de nieuwe koers van de organisaties is een standaard bespreekpunt. Andere onderwerpen waarover de Klantenraad een positief advies heeft gegeven zijn: de geactualiseerde overeenkomst tussen de klantenraad en de zorgaanbieder, het jaarverslag en jaarrekening over het jaar 2016, de toetreding tot het aanmeldportaal, de eerste fase van de bundeling van de GRZ, het mantelzorgbeleid, de ICT- visie en strategie, de aanbesteding eten en drinken, de prijsindexering assortiment restaurants, de begroting 2018 en tot slot het kwaliteitsplan 2018.

Medezeggenschap ondernemingsraad

Ook de medezeggenschap van medewerkers bij besluitvorming, beleid en de gang van zaken in de organisatie is waardvol. De ondernemingsraad heeft in 2017 haar instemming verleend met de RI&E De Dotter en Altenahove, digitaliseren en uitbreiden meerkeuzesysteem arbeidsvoorwaarden, de klokkenluidersregeling, informatiebeveiliging, de kanteling van werktijden, het verzuimprotocol en de wijziging van werktijden van Bureau Zorgadvies. Een positief advies is gegeven aan de aankoop van De Riethorst, Klant Voorop!, inhuur van externe adviseurs inzake de ICT-strategie, de wijziging van de organisatiestructuur, de visie en strategie ICT, de bundeling van geriatrische revalidatiezorg, het aanmeldportaal en de businesscase nieuwbouw De Riethorst en samenwerking Prisma. Overige bespreekpunten waren het dienstkledingbeleid, het strategisch opleidingsplan, jaarverslag en begroting 2016, het rookbeleid, het medewerkerstevredenheidsonderzoek, het contractenbeleid en het sociaal plan.

Raad van Toezicht

[Goed Toezicht](#) geldt vanaf 2017 voor alle Raden van Toezicht (RvT) die lid zijn van de NVTZ. Goed Toezicht zet drie waarden binnen Raden van Toezicht centraal: goed voorbereid aan de taak van toezichthouder beginnen, open zijn over waar de RvT mee bezig is en als raad blijvend ontwikkelen en reflecteren. De RvT werkt volgens de Zorgbrede Governance Code en hanteert het principe 'pas toe of leg uit'. Bij het uitvoeren van haar toezichthoudende, adviserende en werkgeverstaak staan voor de RvT het belang van de klant en de (financiële) continuïteit van de zorgverlening centraal. Ten behoeve van het functioneren en de bevoegdheden van de RvT vigeert het Reglement RvT. Dit reglement is gebaseerd op de eerdergenoemde Zorgbrede Governance Code 2017. De leden van de RvT worden gehonoreerd volgens de Wet Normering Topinkomen (WNT). De RvT kent een jaarlijkse vergadercyclus met als vaste onderwerpen de behandeling van de strategische koers, het jaarplan met de begroting en het jaarverslag met de jaarrekening. Er is besloten om begin 2018 een evaluatie van de RvT te laten plaatsvinden onder begeleiding van een externe deskundige. De uitkomsten hiervan worden begin 2018 door de RvT besproken.

De RvT heeft in 2017 haar goedkeuring verleend aan het Treasury Statuut, de reorganisatie als gevolg van Klant voorop, reglement Raad van Bestuur, fase 1 bundeling GRZ, Businesscase nieuwbouw De Riethorst en bijbehorend budget, intentieverklaring Prisma met betrekking tot

nieuwbouw van De Riethorst, deelname aanmeldportaal, verdere verkenning voor samenwerking in het Transmuraal Centrum Breda en omgeving, verkoop locatie Kerckelant, aankoop grond ten behoeve van De Riethorst, kaderbrief 2018, begroting 2018 en het kwaliteitsplan. Daarnaast heeft de RvT de remuneratie RvB en RvT aangepast, ingestemd met de klassenindeling WNT 2017 en een positief advies gegeven op de Strategie ICT. De RvT heeft de volgende documenten vastgesteld: jaarverslag en jaarrekening 2016, jaarverslag Raad van Toezicht 2016 en het reglement RvT na aanpassing aan de Zorgbrede Governance Code.

4. Doorkijk 2018

In 2018 zetten we de in hoofdstuk 3 beschreven nieuwe koers 'Samen fijner leven' volop voort. Dit blijft vormgegeven worden vanuit 5 stuurgroepen, Klant Voorop, Markt en Ondernemerschap, Binden en Boeien, Kwaliteit en Veiligheid, ICT.

De hoofdthema's in 2018 zijn:

- De interventies voor een passende teamsamenstelling zoals ingezet in 2017 worden in 2018 verder geëffectueerd en geborgd.
- Voor de Klant Voorop! zal verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd:
  - Het thema integratie Zorg en Welzijn;
  - Beleid 'Partners in zorg' waarvan vrijwilligers en mantelzorg onderdeel zijn;
  - Intake thuis en de rol van zorgmakelaar om nog beter en sneller aan te sluiten op de klantwens;
  - Onze visie op vrijheid en het zorgconcept dementie;
  - Het samenspel in zorg in de breedste zin. Niet alleen binnen het primaire proces maar ook het samenspel met alle (ondersteunende) diensten.
- We onderzoeken nieuwe woonconcepten zoals deeltijdwonen en verpleeghuiszorg thuis, we richten ons op een andere inzet van de dagbesteding en starten specialistisch ambulante teams op.
- Bundeling van de GRZ met zorgorganisaties (Schakelring en Volckaert).
- Ons kwaliteitmanagementsysteem zal ook in 2018 weer getoetst worden aan de HKZ norm en willen we voldoen aan de kwaliteitskaders vanuit de branches.

- We gaan ons steviger positioneren op de arbeidsmarkt, de huidige arbeidsmarkt in de VVT vraagt om een duurzaam en aantrekkelijk personeelsbeleid van instroom, doorstroom tot en met uitstroom (Employee Life Cycle).
- Om de nieuwe koers te realiseren gaan we in 2018 naar een nieuwe ICT infrastructuur en kiezen we voor applicaties die ons werk voor onze klant voor nu en de nabije toekomst optimaal ondersteunt. We gaan voldoen aan de AVG.

We blijven investeren in het bestendigen en doorontwikkelen van de ingezette koers waarbij we vanzelfsprekend oog houden voor de huidige en komende externe ontwikkelingen!

5. Financiële informatie

5.1. Ontwikkelingen in het boek jaar

De negatieve begroting van 2017 is de laatste in een rij van drie jaar waarin additionele middelen zijn toegevoegd aan een "normale" sluitende begroting waardoor derhalve drie jaar op rij een negatieve begroting werd vastgesteld door de RvB en goedgekeurd door de RvT. De extra middelen waren bestemd om de doorontwikkeling naar Klant Voorop en zelforganisatie beter te laten landen in de organisatie. De frictiekosten zijn gebruikt om ondersteuning te bieden aan de teams in de vorm van coaches en kennisteamleden.

Voor 2018 en verder zijn er additionele middelen door de overheid toegezegd waardoor de teams beter geëquipeerd zijn om uiteindelijk in kwaliteit en kwantiteit te kunnen voldoen aan het Kwaliteitskader.

5.2. Behaalde omzet en resultaten

De omzet welke gerealiseerd is in 2017 is op totaal niveau ruim 3% hoger dan begroot (ruim € 1.6 miljoen euro). Van invloed hierop zijn voornamelijk de extra opbrengsten in de Wlz als gevolg van de niet begrote extra tariefsverhoging (1,28%), de omzet Wlz 2016 die in 2017 werd ontvangen en een toename van de omzet in de wijk.

Overproductie:

De Riethorst Stromenland heeft in 2017 vrijwel geen productie die niet wordt vergoed. De norm (99,5%) voor het kritische proces contracteren van zorg werd over 2017 behaald. Dit wil zeggen dat minimaal 99,5% van de geleverde zorg vergoed werd.

Resultaat:

Het resultaat over 2017 (€1.071.167) wordt voornamelijk gemaakt door bovengenoemde extra omzet componenten. Daarnaast heeft De Riethorst Stromenland in 2016 een voorziening in verband met de reorganisatie gevormd die recht deed aan de veranderende vraag in de zorg en de daarbij benodigde kwaliteiten van medewerkers. De Riethorst Stromenland heeft deze maar ten dele aangewend omdat er extra zorg gestoken is om medewerkers, welke in de reorganisatie hun baan verloren, te begeleiden naar nieuw werk. Deze positieve effecten zijn deels teniet gedaan door extra personele kosten voor het inhuren van personeel en de additionele kosten voor sloop van "de oude Riethorst".

De sloop van dit pand was noodzakelijk omdat in 2018 wordt begonnen met de bouw van De nieuwe Riethorst. Hierin worden 90 appartementen, diverse buurtkamers, verschillende ruimtes voor behandeldisciplines en een voorzieningengebouw voor de overige diensten ontwikkeld. Voor de financiering hiervan wordt samengewerkt met de Triodos bank en de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ).

Genormaliseerd resultaat:

Om inzicht te geven in het structurele resultaat van de afgelopen jaren is in onderstaand overzicht een staatje opgenomen waarin per jaar het incidentele resultaat uit de resultaten gefilterd wordt om een beter beeld te krijgen van de daadwerkelijke prestaties van de organisatie.

	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2015
onderdeel (in € 1.000)			
netto resultaat	1071	-2591	2.224
Reorganisatie VZ	-414	1193	-324
Doorontwikkeling naar klant voorop	265	750	780
ORT		976	
1 malige CAO uitkering		425	
Overig	587	349	246
incidentele lasten	438	3593	702
Vrijval opgenomen verplichtingen			-1884
Overig	-910	-130	-224
incidentele baten	-910	-130	-2108
totaal bijzondere posten	-472	3553	-1406
genormaliseerd resultaat	599	972	818

5.3. Toestand op de balansdatum

De stijging in de solvabiliteitsratio is voornamelijk te verklaren als gevolg van het gepresenteerde resultaat. De stijging, welke in deze mate niet voorzien was, leidt tot een verhoging van het weerstandsvermogen. Deze is 30,7% en blijft ruim boven de 25% norm welke intern als norm wordt gebruikt.

De daling in de liquiditeitsratio is voornamelijk te verklaren als gevolg van de investeringen die zijn gedaan in: grondaankoop voor het nieuwe pand, het aanpassen van de interim-huisvesting Buurstede en renovatie van het eigendomspand Altenahove waar in 2016 een grote verbouwing van ruim €4,5 miljoen euro heeft plaatsgevonden om het pand te laten aansluiten bij de eisen van de huidige tijd. In 2017 is daarnaast nog de verbouwing gerealiseerd van het restaurant zodat klanten en omgeving samen kunnen genieten. De totale investering in activa van ruim €3,4 miljoen euro is vanuit de liquide middelen gefinancierd.

	Solvabiliteit	Liquiditeit	Resultaat
2015	35,72%	194,09%	4,23%
2016	30,10%	139,08%	-4,82%
2017	30,50%	134,23%	1,89%

5.4. Voornaamste risico's en onzekerheden

De voornaamste risico's en onzekerheden van de organisatie zijn te splitsen in risico's met betrekking tot het realiseren van omzet, risico's ten aanzien van het personeelsbestand en risico's met betrekking tot het realiseren van het nieuwe pand.

Primair is dat De Riethorst Stromenland volledige aansluiting wil verzorgen bij de zorgbehoeften van klanten. Hiervoor is het noodzakelijk dat de klanten ons kennen en wij weten wat de behoeften van de klant zijn. In de veranderende maatschappelijke context willen wij zorg in de keten bieden en dus een breed productportfolio aanbieden. Het is daarom noodzakelijk dat vanuit de overheid een duidelijke vaste koers wordt gehouden waarin de eisen, welke gesteld worden aan het leveren van de zorg, zich ook volledig vertaald zien in de financiering die daarvoor beschikbaar is. Om dit te bereiken zijn we aangesloten bij Actiz en proberen vanuit deze rol maximale invloed uit te oefenen.

De afgelopen jaren is het leveren van goede zorg voor de zorgaanbieder meer risicovol geworden omdat de financiering in stukken is geknipt. Hierdoor blijkt dat er meer zorg wordt geleverd maar dat deze geleverde zorg niet altijd meer wordt vergoed door de verzekeraar/financier. Dit kan helaas effect hebben op de kwaliteit van zorg omdat wij wel alle klanten die een beroep op ons doen willen voorzien van de juiste zorg.

Door effectiever en doelmatiger te werken willen wij meer zorg leveren tegen lagere kosten. Wij zullen echter ook het gesprek met verzekeraars en zorgkantoren aan blijven gaan om de belangen van onze klanten zo goed mogelijk te behartigen. In 2017 is gebleken dat we in onderlinge samenwerking met zowel zorgkantoren als, de voor ons, grote zorgverzekeraars goede afspraken hebben kunnen maken, om de klant zo optimaal mogelijk te helpen bij hun zorgvraag.

Als gevolg van het wegvallen van de verzorgingshuiszorg ontstaat de noodzaak om alternatieve manieren van dienstverlening te organiseren die aansluit bij de zorgbehoefte van de klant die tevens publiek dan wel privaat financierbaar is. In 2018 wordt de Stuurgroep Markt en Ondernemerschap gevraagd om alternatieven te onderzoeken die aan een passend zorgaanbod bij kunnen dragen.

Een andere uitdaging waar de gehele zorgsector als zodanig tegenaan loopt, is de krimpende arbeidsmarkt. De vergrijzing neemt toe en de zorg wordt complexer, waardoor de vraag naar ondersteuning in zorgbehoefte alleen maar toe zal nemen. De beroepsbevolking neemt echter af. Daarnaast staat de zorg niet bekend als aantrekkelijke sector om in te werken, omdat de werkdruk als (te) hoog wordt ervaren en de arbeidsvoorwaarden achterblijven ten opzichte van andere sectoren. De Riethorst Stromenland spant zich in om ondanks deze uitdagingen een aantrekkelijke werkgever te zijn, maar probeert ook via diverse technologische innovaties deze uitdaging aan te gaan.

In 2017 heeft De Riethorst Stromenland zich beraden op de gehele ICT- infrastructuur. Op strategisch niveau zijn er keuzes gemaakt om te komen tot een ICT- landschap welke het beste aansluit bij het strategisch meerjaren beleid van de organisatie, om zo de organisatiedoelen optimaal te verwezenlijken. Gedurende 2018 en 2019 zal het ICT landschap omgebouwd gaan worden naar de maatstaven van deze tijd.

5.5. Kasstromen en financieringsbehoefte

Er ontstaat een financieringsbehoefte vanaf 2018 om de vervangende nieuwbouw De Riethorst voor 80% met vreemd vermogen te financieren. Het WFZ heeft positief gereageerd op het borgingsverzoek voor een groot gedeelte hiervan en De Riethorst Stroomland verkeert in de laatste fase met de Triodos bank om tot een passende financiering te komen. De hoogte van deze totale financieringsbehoefte is ongeveer 20 miljoen euro, en zal een materiële impact op de materiële, vaste activapositie en de post lang-lopende schulden hebben.

In de komende jaren zullen de kasstromen onder druk komen te staan als gevolg van de nieuwbouw die voor 20% uit eigen middelen wordt gefinancierd.

De verwachting is dat in 2020 het dieptepunt bereikt wordt in de liquiditeit. Vooral nog lijkt de dan te bereiken liquiditeitspositie adequaat. Het is noodzakelijk hier strak op te sturen. Binnen De Riethorst Stroomland wordt derhalve gewerkt met een liquiditeitsprognose die een scope van 1,5 jaar kent. Per half jaar wordt deze prognose herzien en doorgerold. Op maandelijkse basis wordt de werkelijkheid afgezet tegen de prognose.

5.6. Informatie over financiële instrumenten

De Riethorst Stroomland stelt op het gebied van financieel beheer kaders vast aan de hand van een treasury statuut, wat in 2016 opnieuw is vastgesteld door de RvT. Het gebruik van financiële instrumenten wordt door De Riethorst Stroomland niet als een risico ervaren. Zij bezit ter afdekking van financiële risico's geen aparte financiële instrumenten. Als gevolg van de goede relatie en afspraken met het zorgkantoor CZ, als WLZ uitvoerder, en diverse zorgverzekeraars komen krediet risico's, anders dan het niet gefinancierd krijgen van overproductie, in mindere mate voor.

6.1 JAARREKENING

6.1 JAARREKENING

6.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	24.045.934	22.925.964
Financiële vaste activa	2	42.669	0
Totaal vaste activa		<u>24.088.603</u>	<u>22.925.964</u>
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van bekostiging	3	243.864	0
Onderhanden projecten uit hoofde van Dbc's	4	824.110	502.727
Overige vorderingen uit hoofde van Dbc's	4	331.551	650.398
Overige vorderingen en overlopende activa	5	2.092.264	2.166.182
Liquide middelen	6	4.904.914	9.180.627
Totaal vlottende activa		<u>8.396.703</u>	<u>12.499.934</u>
Totaal activa		<u><u>32.485.306</u></u>	<u><u>35.425.898</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Bestemmingsfonds	7	9.749.159	9.502.955
Bestemmingsreserves		7.510.193	6.685.230
Totaal eigen vermogen		<u>17.259.352</u>	<u>16.188.185</u>
Voorzieningen	8	1.877.771	2.493.328
Langlopende schulden	9	7.092.528	7.756.497
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van bekostiging	3	0	777.118
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	6.255.655	8.210.770
Totaal kortlopende schulden		<u>6.255.655</u>	<u>8.987.888</u>
Totaal passiva		<u><u>32.485.306</u></u>	<u><u>35.425.898</u></u>

6.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	<u>Ref.</u>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	53.916.936	50.615.601
Subsidies (exclusief Wmo)	12	1.481.741	1.644.254
Overige bedrijfsopbrengsten	13	1.181.451	1.529.964
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>56.580.128</u>	<u>53.789.819</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	37.518.991	39.272.483
Afschrijvingen op materiële/ financiële vaste activa	15	2.219.911	1.493.297
Overige bedrijfskosten	16	15.548.140	15.327.090
Som der bedrijfslasten		<u>55.287.042</u>	<u>56.092.870</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		1.293.086	-2.303.051
Financiële baten en lasten	17	-264.588	-288.237
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>1.028.498</u>	<u>-2.591.288</u>
Resultaat Deelnemingen	18	42.669	0
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>1.071.167</u></u>	<u><u>-2.591.288</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		246.204	-3.254.807
Bestemmingsreserve WMO		0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten		824.963	663.519
		<u>1.071.167</u>	<u>-2.591.288</u>

6.1.3 KASSTROOMOVERZICHT

	Ref	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			1.293.086		-2.303.051
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	15	2.219.911		1.403.521	
- mutaties voorzieningen	8	-615.557		786.389	
- langlopende schuld inzake ORT oude jaren		<u>-325.547</u>		<u>651.095</u>	
			1.278.807		2.841.005
Veranderingen in vlottende middelen:					
- vorderingen	5	67.998		-529.304	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	3	-1.020.982		111.765	
- onderhanden werk Dbc's	4	-2.536		334.343	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	10	<u>-1.988.705</u>		<u>377.116</u>	
			-2.944.225		293.920
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>-372.332</u>		<u>831.874</u>
Ontvangen interest	5	6.395		33.903	
Betaalde interest	3	-243.705		-314.890	
Resultaat Deelnemingen	18	<u>42.669</u>		<u>0</u>	
			<u>-194.641</u>		<u>-280.987</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			-566.973		550.887
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-3.331.105		-5.437.762	
Ingebruik genomen onder handen projecten	1	0		993.195	
Overige investeringen in financiële vaste activa	2	<u>-42.669</u>		<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.373.774		-4.444.567
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden (leningen)	9	<u>-334.966</u>		<u>-390.336</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-334.966		-390.336
Mutatie geldmiddelen			<u>-4.275.713</u>		<u>-4.284.016</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	6		9.180.627		13.464.643
Stand geldmiddelen per 31 december	6		4.904.914		9.180.627

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en activiteiten

Zorginstelling De Riethorst Stroomland is statutair (en feitelijk) gevestigd te Geertruidenberg, op het adres Zalmweg 1c, en is geregistreerd onder KvK-nummer 18081254

De belangrijkste activiteiten bestaan uit het verlenen van zorg aan ouderen met een zorgbehoefte.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 12 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en de relevante stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tevens is de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW met uitzondering van de afdelingen 1, 11 en 12 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) opgesteld.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Deze is oa. gebaseerd op de solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit percentages.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Stelselwijziging

De presentatie van de opbrengsten in de jaarrekening met inbegrip van de vergelijkende cijfers (waar mogelijk) is aangepast aan de gewijzigde bekostiging van onze instelling (zoals toegelicht in paragraaf 6.1.8, onderdeel 11 in deze jaarrekening). Dit wijkt af van het voorgeschreven model van de Richtlijn 655 Gezondheidszorg (versie 2016). Naar onze mening geeft de nieuwe presentatie beter inzicht in de herkomst en aard van de opbrengsten.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar De Riethorst Stromenland zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit mbt het actief of de verplichting. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Wijziging bekostiging kapitaallasten, overgangsregime en aanpassing regeling WTZi en RJ Richtlijn 655 Zorginstellingen

Sinds 2009 is sprake van een transitiefase voor de bekostiging van de materiële vaste activa die tot op heden in aanmerking komen voor integrale nacalculatie. Het WTZi-bouwregime is afgeschaft en door het ministerie van VWS is aangegeven dat ook het systeem van integrale nacalculatie van kapitaallasten zal worden beëindigd middels een overgangsregime. Het huidige, in beginsel risicoloze bekostigingssysteem wordt vervangen door een systeem van prestatiebekostiging. Kapitaallasten moeten voortaan worden gedekt via een component in de integrale tarieven (de normatieve huisvestingscomponent). Niet langer bestaat zekerheid voor de inkomsten en daarmee de dekking van de huisvestingslasten. Afhankelijk van het zorgaanbod, de bezettingsgraad en de geleverde productie kunnen de inkomsten sterk fluctueren. Hierdoor ontstaan nieuwe risico's voor het vastgoed, zoals exploitatierisico's (leegstand, onderbezetting), boekwaarderisico's (marktontwikkeling) en het risico van afwaardering bij exploitatieverliezen (impairment). Afschrijvingstermijnen moeten voortaan worden gebaseerd op de economische levensduur en niet meer op de oude bekostigingssystematiek. Voor nu nog nacalculeerbare huurcontracten van vastgoed treedt ook het bezettingsrisico op. Het overgangsregime is gestart in 2012 waarbij 90% van de kapitaallasten nog nacalculeerbaar zijn en eindigen met 0% nacalculeerbaarheid in 2018.

Bijzondere waardevermindering (RJ 121)

Het vervallen van het stelsel van bekostiging waarbij een integrale vergoeding voor de werkelijke afschrijvingskosten van vaste activa was opgenomen, kan gevolgen hebben voor de waardering van de materiële vaste activa. Het vervallen van het stelsel kan ook aangemerkt worden als een aanwijzing voor de aanwezigheid van een bijzondere waardevermindering van vaste activa.

Om deze reden heeft de Riethorst Stromenland een berekening gemaakt van de verwachte opbrengsten van de normatieve huisvestingscomponent en de voorgestelde overgangsregeling voor de jaren 2013 tot en met 2018. De Stichting heeft hierbij geconcludeerd dat er om diverse redenen 1 kasstroomgenererende eenheid is. Uit de berekening concluderen wij dat naar schatting de kapitaalopbrengsten voldoende zullen zijn om de komende kapitaallasten (afschrijvingen en rente en huurlasten van het vastgoed) te dekken. Het risico op toekomstige impairment van het vastgoed wordt daarom ingeschat als beperkt. Er heeft derhalve geen impairment plaatsgevonden. Onzeker blijft evenwel hoe de werkelijke exploitatie zich in de komende jaren ontwikkelt. Afhankelijk van die ontwikkeling kan alsnog in de komende jaren een impairment noodzakelijk blijken.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

6.1.4.2 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 40 jaar.
- Terrein voorzieningen en verbouwingen : 20 jaar.
- Machines en installaties : 10-20 jaar.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5-10 jaar.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componenten benadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen aan deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaarding van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een statisch bepaalde nominale voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's

De onderhanden projecten uit hoofde van DBC's zijn gewaardeerd op basis van het fictief afsluiten van nog niet afgesloten DBC's ultimo van het jaar. Deze DBC's zijn gewaardeerd tegen de geldende tarieven van betreffende DBC's uit 2016. Deze waardering is, indien noodzakelijk, gecorrigeerd op basis van de productrange analyse. Eventueel ontvangen voorschotten van verzekeraars worden op deze positie in mindering gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is in 2017 2%. Deze bedroeg in de jaarrekening 2016 2%. De rentemutatie van de voorziening wordt gedoteerd aan de voorziening.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Per individuele voorziening dient een toelichting van de grondslagen voor waardering te worden opgenomen, bijvoorbeeld:

Voorziening Reorganisatie

De reorganisatievoorziening is opgenomen omdat de RvB ultimo 2016 een voorgenomen besluit heeft genomen op basis van een gedetailleerd plan waarbij tevens de belangrijkste kenmerken van dat plan aan de direct betrokkenen zijn meegedeeld, middels zeepkist sessies. Op opmaakdatum van de jaarrekening is de gerechtvaardigde verwachting gewekt van de uitvoering van het plan bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening persoonlijk budget levensfase

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+ en de daarbijbehorende garantie regeling. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, sterftekans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd.

Voorziening jubileumgratificaties

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op CAO bepalingen, gedane toezeggingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren.

Voorziening ziektekosten

De voorziening betreft een voorziening voor doorbetaling van zieke medewerkers over de eerste twee ziekte jaren, en de eventuele wettelijke vergoedingen daarna. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan 1 jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal 1 jaar. De schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Operational lease

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze lease contracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting De Riethorst Stroomland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij De Riethorst Stroomland. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De Stichting betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad (de beleidsdekkingsgraad) is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. Op 31 december 2023 moet de dekkingsgraad minimaal 128% zijn. Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De Riethorst Stroomland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Riethorst Stroomland heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

6.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

6.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	19.024.185	17.600.323
Machines en installaties	1.589.962	1.777.977
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	3.386.780	3.509.244
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	45.007	38.420
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u>24.045.934</u>	<u>22.925.964</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	22.925.964	19.884.918
Bij: investeringen	3.331.105	5.437.762
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	2.189.345	1.403.521
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: ingebruik genomen onderhanden projecten	0	993.195
Af: desinvesteringen	21.790	0
Boekwaarde per 31 december	<u>24.045.934</u>	<u>22.925.964</u>

Toelichting:

De bedrijfsgebouwen zijn in 2011 in economische levensduur, en derhalve in afschrijvingsperiode, teruggebracht van 50 jaar naar 40 jaar. Dit resulteert in een jaarlijkse additionele afschrijvingslast van 87 duizend euro tot het moment dat de activa compleet is afgeschreven. Voor een nadere specificatie van het verloop van de vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.6.

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Overige vorderingen	42.669	0
Totaal financiële vaste activa	<u>42.669</u>	<u>0</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	42.669	0
Boekwaarde per 31 december	<u>42.669</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Onder de overige vorderingen is de waarde van de deelneming in VOF Ons Keuken, te Waalwijk, opgenomen. De Riethorst Stroomland is 50% eigenaar van de VOF Ons Keuken. Stichting Schakelring Eikendonkiaan 2 te Waalwijk is ook 50% eigenaar. Het doel van de VOF Ons Keuken is het gezamenlijk en voor gemeenschappelijke rekening verzorgen van de maaltijden voor met name klanten van de vennoten, alsmede al hetgeen daartoe in de ruimste zin behoort of daartoe bijdraagt. Beide organisaties zijn onbeperkt aansprakelijk voor de schulden van de VOF. De VOF kent een directeur welke verantwoording aflegt aan beide vennoten in het vennoten overleg, daarin hebben beide vennoten evenveel zeggenschap.

6.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging

Vorderingen uit hoofde van bekostiging:	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	243.864	0
Totaal vorderingen uit hoofde van bekostiging	<u>243.864</u>	<u>0</u>

Schulden uit hoofde van bekostiging:	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	777.118
Totaal schulden uit hoofde van bekostiging	<u>0</u>	<u>777.118</u>

Specificatie vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk financieringsoverschot

	2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-720.000	-57.118	0	-777.118
Financieringsverschil boekjaar	0	0	243.864	243.864
Correcties voorgaande jaren	0	458.661	0	458.661
Betalingen/ontvangsten	720.000	-401.543	0	318.457
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>720.000</u>	<u>57.118</u>	<u>243.864</u>	<u>1.020.982</u>
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>243.864</u>	<u>243.864</u>
Stadium van vaststelling (per erkenning):	c	c	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	243.864	0
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	777.118
	<u>243.864</u>	<u>-777.118</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	45.102.431	42.983.804
Af: ontvangen voorschotten	44.858.567	43.040.922
Af: overige ontvangsten	0	0
Totaal financieringsverschil	<u>243.864</u>	<u>-57.118</u>

Toelichting:

De specificatie vordering en schulden uit hoofde van financieringstekort/overschot wordt indien noodzakelijk gesplitst in een te vorderen en een te betalen positie. De positie ultimo 2017 is enkel een vordering uit hoofde van financieringsoverschot.

6.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

4. Onderhanden projecten en overige vorderingen uit hoofde van Dbc's

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's:		
Onderhanden projecten	824.110	559.227
Af: ontvangen voorschotten	0	0
Af: voorziening onderhanden werk		56.500
Totaal onderhanden projecten	<u>824.110</u>	<u>502.727</u>
Overige vorderingen uit hoofde van DBC's:		
Nog te factureren	331.551	650.398
Nog te ontvangen	0	0
Verrekenverschillen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal overige vorderingen uit hoofde van DBC's	<u>331.551</u>	<u>650.398</u>
Totaal onderhanden werk en overige vorderingen	<u><u>1.155.661</u></u>	<u><u>1.153.125</u></u>

Toelichting:

De post is verdeeld tussen onderhanden projecten uit hoofde van dbc's die een waardering kent a.g.v. de fictieve afsluiting per 31-12-2017 en overige vorderingen uit hoofde van dbc's welke vorderingen zijn op basis van werkelijke bedragen. Analyse maakt het aannemenlijk dat de uiteindelijk te factureren waarde mbt de geopende DBC's 2017 de productieafpraak geriatrische DBC's 2017 niet overschrijden waardoor een voorziening niet noodzakelijk is. Nog te ontvangen gelden m.b.t. 2017 zijn verantwoord onder vorderingen op debiteuren.

5. Overige vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	416.125	1.227.387
Overige vorderingen:		
Wijkverpleging	516.636	206.251
Subsidies Wlz/Zvw zorg	246.129	300.933
Vooruitbetaalde bedragen	0	41.451
Nog te ontvangen bedragen	881.993	390.160
Vooruitontvangen facturen	31.381	0
Totaal overige vorderingen	<u>2.092.264</u>	<u>2.166.182</u>

Toelichting:

Er zijn geen vorderingen aan kredietinstellingen verpand. Er is geen voorziening op dubieuze debiteuren opgenomen, omdat de verwachting is dat er geen materiele oninbare vorderingen bestaan.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	4.888.239	9.157.013
Kassen	7.817	7.562
Kruisposten	8.858	16.052
Totaal liquide middelen	<u>4.904.914</u>	<u>9.180.627</u>

Toelichting:

De Riethorst Stroomland heeft geen gelden uitgezet op deposito rekeningen. De daling in liquide middelen is geheel toe te schrijven aan gedane investeringen, zie kasstroomoverzicht 6.1.3.

6.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bestemmingsfonds	9.749.159	9.502.955
Bestemmingsreserves	7.510.193	6.685.230
Totaal eigen vermogen	<u>17.259.352</u>	<u>16.188.185</u>

Bestemmingsfonds

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	9.502.955	246.204	0	9.749.159
Totaal bestemmingsfonds	<u>9.502.955</u>	<u>246.204</u>	<u>0</u>	<u>9.749.159</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve WMO (huishoudelijke hulp)	-471.924	0	0	-471.924
Bestemmingsreserve kapitaallasten	7.157.154	824.963	0	7.982.117
Totaal bestemmingsreserves	<u>6.685.230</u>	<u>824.963</u>	<u>0</u>	<u>7.510.193</u>

Toelichting:

Het bestemmingsfonds aanvaardbare kosten (BAK) wordt gevormd op grond van NZa beleidsregels. Deze reserve kan alleen wijzigen door toevoegingen en onttrekkingen die ieder jaar ontstaan als gevolg van verschillen tussen exploitatiekosten van dat jaar en de aanvaardbare kosten van dat jaar. Een positief saldo van de BAK dient beschikbaar te worden gehouden voor zorgactiviteiten uit hoofde van de Wet langdurige zorg en onttrekkingen in verband met de exploitatie van WMO- en/of Jeugdwet zorg.

De bestemmingsreserve kapitaallasten is door de RvB gevormd ter egalisatie aangezien de vergoeding voor kapitaallasten en de werkelijke uitgaven kapitaallasten in de komende jaren fors kunnen afwijken. Tevens is hierin opgenomen de in het verleden gevormde reserve egalisatie afschrijvingen.

De bestemmingsreserve WMO (huishoudelijke hulp) is door de RvB gevormd om deze financieringsvorm apart inzichtelijk te houden.

8. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-17</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
voorziening reorganisatie	1.258.003	0	818.740	439.263
voorziening gratificaties	351.486	49.241	20.083	380.644
voorziening ziektekosten	211.056	494.370	193.904	511.522
voorziening PLB	672.783	0	126.441	546.342
Totaal voorzieningen	<u>2.493.328</u>	<u>543.611</u>	<u>1.159.168</u>	<u>1.877.771</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2017</u>
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	526.544
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.351.226
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	293.864

6.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

Toelichting per categorie voorziening:

* De voorziening reorganisatie is gevormd als gevolg van de ingezette doorontwikkeling van De Riethorst Stroomland richting client voorop. De waardering heeft plaatsgevonden tegen nominale waarde.

* De voorziening gratificaties dient ter dekking van de toekomstige jubileum uitkeringen van het huidige personeelsbestand. De waardering heeft plaatsgevonden tegen contante waarde.

* De voorziening ziektekosten dient voor de doorbetaling van zieke medewerkers over de eerste twee jaar. De waardering heeft plaatsgevonden op basis van de nominale waarde. Additioneel is de impact van de de wetgeving omtrent de transitievergoeding toegevoegd.

* De voorziening PLB (CAO Bepaling) bestaat uit een specifieke overgangsregeling en garantieregeling welke in de CAO zijn vastgelegd. De waardering heeft plaatsgevonden tegen contante waarde.

9. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	6.766.980	7.105.402
Overige langlopende schulden	325.548	651.095
Totaal langlopende schulden	<u>7.092.528</u>	<u>7.756.497</u>

Het verloop van de schulden aan kredietinstellingen is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	7.440.370	7.830.704
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	334.966	390.336
Stand per 31 december	<u>7.105.404</u>	<u>7.440.368</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	338.424	334.966
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>6.766.980</u>	<u>7.105.402</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	338.424	334.966
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	6.766.980	7.105.402
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	5.376.428	5.851.742

Toelichting:

De overige langlopende schulden bestaan uit het langlopende deel van de ORT compensatie over oude jaren.

De ORT schuld ultimo 2017 is t.o.v. ultimo 2016 gehalveerd. Dit gedeelte is ultimo 2017 opgenomen onder de kortlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar bijlage 6.1.7 overzicht langlopende schulden.

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	656.246	973.857
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	338.424	334.966
Belastingen en sociale premies	1.355.812	2.313.073
Schulden terzake pensioenen	1.182	738.555
Nog te betalen salarissen	482.063	580.798
Vakantiegeld	1.149.705	1.021.280
Vakantiedagen	732.006	720.636
Overige schulden:		
interest leningen	81.983	85.855
Nog te betalen kosten:	1.458.234	1.441.750
Totaal overige kortlopende schulden	<u>6.255.655</u>	<u>8.210.770</u>

Toelichting:

De schulden terzake pensioenen zijn ultimo 2017 nagenoeg nihil. Met ingang van 2017 rekenent het pensioenfonds maandelijks de variabele loonbestanddelen af.

6.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	Ingangsdatum	Contract termijn	Verplichting op jaarbasis	Resterende Termijn
Huurcontracten Onroerend Goed				
Slotjesveld, Oosterhout	6-1-2014	20 jaar	864.005	16 jaren
De Stroming, Waspik	18-12-2013	20 jaar	604.641	16 jaren
De Dotter, Hank	1-4-2016	10 jaar	126.911	8,2 jaren
Verpleeghuis Aernswaert, Hank	15-6-2009	20 jaar	214.167	11,5 jaren
De Kloosterhoeve, Raamsdonksveer	1-2-2009	20 jaar	587.620	11,1 jaren
De Citadel, Woudrichem	1-7-2007	20 jaar	40.080	9,5 jaren
Verzorgingshuis De Lemmenskamp, Woudrichem	1-1-2015	20 jaar	326.818	17,0 jaren
Verzorgingshuis de Riethorst (Mauritsstaete), G'berg	1-6-2003	20 jaar	579.427	6,4 jaren
Antonia, Almkerk	15-6-2011	10 jaar	327.368	3,5 jaren
Centraal Bureau, Raamsdonksveer	1-10-2006	variabel	205.287	2,3 jaren
Interim Riethorst Buurstede, Oosterhout	1-3-2017	variabel	446.388	2,3 jaren
Interim Dagbehandeling, Stadsweg 5 Geertruidenberg	1-2-2017	variabel	12.180	2,3 jaren

Overige verplichtingen

Er zijn geen niet uit de balans blijvende overige verplichtingen.

Operational lease

De Riethorst Stromenland heeft een aantal operational lease contracten afgesloten voor kopieerapparatuur en 1 auto. De te verwachten leasetermijnen voor 2017 bedragen € 146.525.

De te verwachten leasetermijnen voor de komende 5 jaren bedragen € 154.433.

Recht van hypotheek

Op verpleeghuis Altenahove is het recht van hypotheek gegeven aan de gemeente Woudrichem en op verzorgingshuis Goezate is het recht van hypotheek gegeven aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Kredietfaciliteit

De Riethorst Stromenland beschikt ultimo 2017 niet over een kredietfaciliteit.

Macrobeheersinstrument

De wijkverpleging (de extramurale producten PV (Persoonlijke verzorging) en VP (verpleging)) wordt met ingang van boekjaar 2015 bekostigd vanuit de Zvw. Daarnaast wordt de Geriatrische revalidatieZorg (GRZ) bekostigd vanuit de ZVW. Voor zowel wijkverpleging als GRZ is het macrobeheersinstrument van toepassing op grond waarvan bij een overschrijding van het landelijk budgetplafond het mogelijk is dat zorgaanbieders op basis hiervan een terugbetalingsverplichting opgelegd krijgen. Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting. De Riethorst Stromenland is derhalve niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortvloeiende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

ORT/beschikbaarheidsdiensten

In de nieuwe CAO is ten aanzien van ORT / beschikbaarheidsdiensten tijdens vakanties een nieuwe regeling overeengekomen, waarbij tevens afspraken zijn gemaakt over compensatie van het verleden. Ultimo 2016 is hiertoe een verplichting ontstaan en derhalve is deze verplichting opgenomen conform de geldende richtlijnen.

Sociaal domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet heeft de Riethorst Stromenland de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2016 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie') Als gevolg van deze decentralisatie en andere factoren is er voor 2016 sprake van een bepaalde mate van omzetzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden en schattingsrisico's in deze omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van stichting en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, e.d.).

Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke ISD-protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld.

De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2017 of later.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Paragraaf 4.4 van het jaarverslag behandelt de beheersing van de voornaamste risico's.

In paragraaf 4.5 van het jaarverslag wordt ingegaan op de kasstromen en financieringsbehoeften.

In paragraaf 4.6 van het jaarverslag wordt een toelichting gegeven op de financiële instrumenten.

6.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	26.205.327	6.718.025	8.894.795	38.420	0	41.856.567
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	8.605.004	4.940.048	5.385.551	0	0	18.930.603
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>17.600.323</u>	<u>1.777.977</u>	<u>3.509.244</u>	<u>38.420</u>	<u>0</u>	<u>22.925.964</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	2.673.053	80.812	570.653	6.587	0	3.331.105
- herwaarderingen						
- afschrijvingen	1.249.191	268.827	671.327	0	0	2.189.345
- bijzondere waardeverminderingen						0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- ingebruikname onderhanden project</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	1.358.990		81.115	0	0	1.440.105
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	1.358.990	0	59.325	0	0	1.418.315
per saldo	0	0	21.790	0	0	21.790
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>1.423.862</u>	<u>-188.015</u>	<u>-122.464</u>	<u>6.587</u>	<u>0</u>	<u>1.119.970</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	27.519.390	6.798.837	9.384.333	45.007	0	43.747.567
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	8.495.205	5.208.875	5.997.553	0	0	19.701.633
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>19.024.185</u>	<u>1.589.962</u>	<u>3.386.780</u>	<u>45.007</u>	<u>0</u>	<u>24.045.933</u>

BIJLAGE

6.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€	€		€	
BNG	1-nov-95	680.670	30	onderhands	1,15%	204.201	0	22.689	181.512	68.067	8	lineair	22.689	gemeente garantie Geertruidenberg
BNG	6-okt-92	1.361.341	42	onderhands	3,05%	735.711	0	40.873	694.838	490.473	17	lineair	40.873	gemeente garantie Woudrichem
BNG	15-jul-93	2.268.901	41	onderhands	3,15%	1.285.634	0	54.169	1.231.465	933.926	17	annuitair	55.875	gemeente garantie Woudrichem
BNG	1-apr-93	1.815.121	41	onderhands	2,99%	985.615	0	54.756	930.859	657.079	17	lineair	54.756	gemeente garantie Woudrichem
BNG	15-nov-93	2.268.901	41	onderhands	3,29%	1.279.459	0	53.229	1.226.230	932.633	17	annuitair	54.981	gemeente garantie Woudrichem
BNG	7-feb-03	1.370.000	40	onderhands	3,65%	924.750	0	34.250	890.500	719.250	26	lineair	34.250	WFZ garantie
BNG	30-dec-03	3.000.000	40	onderhands	3,61%	2.025.000	0	75.000	1.950.000	1.575.000	26	lineair	75.000	WFZ garantie
Totaal		12.764.934				7.440.370	0	334.966	7.105.404	5.376.428			338.424	

6.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING**BATEN****11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning**

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief Dbc-zorgproducten en subsidies)	2.767.416	2.393.173
Omzet DBC's / DBC-zorgproducten	4.396.379	4.121.477
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ-zorg (exclusief subsidies)	45.642.144	42.965.536
Opbrengsten Wmo	664.823	758.640
Overige zorgprestaties (inclusief zorgprestaties tussen instellingen)	446.174	376.775
Totaal	<u>53.916.936</u>	<u>50.615.601</u>

Toelichting:

Als onderdeel van de transitie van de langdurige zorg in 2015 is de wijkverpleging overgeheveld van de Wet op de langdurige zorg (uitgevoerd door zorgkantoren) naar de Zorgverzekeringswet (uitgevoerd door zorgverzekeraars). Dit ging gepaard met een nieuwe contracterings- en bekostigingswijze, waarbij er geen sprake meer is van een onafhankelijke indicatieorgaan voor de te leveren zorg. De introductie van de nieuwe bekostiging van de wijkverpleging leverde ook discussies op over het opronden (naar boven afronden) van geleverde zorgtijd en over de interpretatie van beleidsregels voor het registreren van zorg op basis van planning=realisatie en zorgarrangementen. Vanaf 2016 is er bovendien sprake van een tendens van strakkere interpretatie van contractafspraken door zorgverzekeraars. Vorenstaande ontwikkelingen hebben inherente onzekerheden voor de omzetverantwoording tot gevolg in de jaarrekeningen vanaf 2015. Het is niet uitgesloten dat bij materiële controles door verzekeraars afwijkingen van beleidsregels of contractvoorwaarden worden geconstateerd, die leiden tot verrekeningen van reeds geleverde en gefactureerde zorg. De raad van bestuur heeft de mogelijke effecten van deze ontwikkelingen voor de omzetverantwoording naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening 2017, maar wijst op de mogelijkheid dat de genoemde risico's in 2018 of latere jaren tot nagekomen financiële effecten zullen leiden.

12. Subsidies (exclusief Wmo)

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidies Wlz/Zvw-zorg	1.122.776	1.252.917
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	191.391	198.314
Overige Rijkssubsidies	115.128	111.983
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	0	22.413
Overige subsidies	52.446	58.627
Totaal	<u>1.481.741</u>	<u>1.644.254</u>

Toelichting:**13. Overige bedrijfsopbrengsten**

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening:		
Opbrengst maaltijden	739.515	1.045.283
Overige opbrengsten	441.936	484.681
Totaal	<u>1.181.451</u>	<u>1.529.964</u>

14. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	29.039.696	29.490.773
Sociale lasten	4.289.801	4.609.800
Pensioenpremies	2.305.394	2.255.981
Andere personeelskosten:	692.102	1.942.792
Subtotaal	<u>36.326.993</u>	<u>38.299.346</u>
Personeel niet in loondienst	1.191.998	973.137
Totaal personeelskosten	<u>37.518.991</u>	<u>39.272.483</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):	<u>740</u>	<u>751</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>740</u>	<u>751</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

ORT/beschikbaarheidsdiensten:

In de nieuwe CAO is ten aanzien van ORT / beschikbaarheidsdiensten tijdens vakanties een nieuwe regeling overeengekomen, waarbij tevens afspraken zijn Reorganisatievoorziening:

De overige personeelskosten dalen agv het feit dat in 2017 de reorganisatie voorziening voor de doortwikkeling naar client voorop deels is vrijgevallen.

6.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING**LASTEN****15. Afschrijvingen op materiële / financiële vaste activa**

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	2.219.911	1.493.297
Totaal afschrijvingen	<u>2.219.911</u>	<u>1.493.297</u>

Toelichting:

De afschrijvingslasten stijgen met name als gevolg van opgenomen sloopkosten in 2017. De afschrijvingslasten zijn inclusief € 30.566 doorbetaalde afschrijvingsvergoedingen.

16. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.217.242	3.482.477
Algemene kosten	2.956.621	2.876.598
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.533.876	1.389.289
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.065.698	1.194.866
- Energiekosten gas en stadsverwarming	613.858	680.582
- Energiekosten electriciteit	254.786	259.151
- Energie kosten water	60.618	50.156
Subtotaal	<u>1.994.960</u>	<u>2.184.755</u>
Huur en leasing	4.845.441	5.393.971
Totaal overige bedrijfskosten	<u>15.548.140</u>	<u>15.327.090</u>

Toelichting:

De voedingskosten zijn aanzienlijk gestegen t.o.v. 2016 omdat deze vanaf 2017 tegen integrale kostprijs worden gefactureerd vanuit Ons Keuken. In de energiekosten zijn enkele positieve afrekeningen opgenomen. De huurkosten zijn lager vanwege de lager huur van Buurstede t.o.v. de Riethorst.

17. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	475	15.020
Subtotaal financiële baten	<u>475</u>	<u>15.020</u>
Rentelasten	-265.063	-303.257
Subtotaal financiële lasten	<u>-265.063</u>	<u>-303.257</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-264.588</u>	<u>-288.237</u>

18. Resultaat deelnemingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Resultaat VOF Ons Keuken	42.669	0
Totaal buitengewone baten en lasten	<u>42.669</u>	<u>0</u>

Toelichting:

In 2017 heeft de VOF Ons Keuken, welke gezamenlijk met Stichting Schakelring wordt gevoerd een deelnemingsresultaat van € 42.669 opgeleverd per

6.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

19. Honoraria van de onafhankelijke accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
Controle van de jaarrekening	41.250	40.250
Overige controlewerkzaamheden	12.775	13.150
Fiscale advisering	0	0
Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u>54.025</u>	<u>53.400</u>

Toelichting:

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de Riethorst Stroomland zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants

20. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder 6.1.8 punt 22.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting De Riethorst Stroomland heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 17 mei 2018.

De raad van toezicht van de Stichting De Riethorst Stroomland heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 24 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 6.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzonderheden te vermelden.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuurder:

W.G.
Mw. Drs. M.J.C.A de Wee
Voorzitter Raad van Bestuur

Toezichthouders:

W.G.
Dhr. Drs. M.A.C. Hegeman
Voorzitter Raad van Toezicht

W.G.
Mw. Dr. G.L. Leusink, huisarts MBA
Vice-voorzitter Raad van Toezicht

W.G.
Mw. Dr. A.M.V. Stoopendaal
Lid Raad van Toezicht

W.G.
Mw. Drs. M.P.A. Colijn
Lid Raad van Toezicht

W.G.
Dhr. P.A.C.M. van der Velden
Lid Raad van Toezicht

6.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

22. Wnt verantwoording 2017

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Riethorst Stroomland van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor de Riethorst Stroomland is € 166.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De score o.b.v. de beoordelingscriteria is 11 punten. Dit leidt tot een indeling in klasse 4. Deze indeling is vastgesteld door de Raad van Toezicht.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

	M.J.C.A. de Wee
Functiegegevens	Vice-voorzitter Rvb
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
	€
Individueel WNT-maximum⁴	166.000
Beloning	135.007
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	11.016
<i>Subtotaal</i>	146.023
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	146.023
Verplichte motivering indien overschrijding	PM
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/12 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0
Beloning	127.973
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	10.767
Totaal bezoldiging 2016	138.740

Toelichting:

6.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

	M.A.C. Hegeman	G.L. Leusink	A.M.V. Stoopendaal	M.P.A. Colijn	P.A.C.M. van der Velden
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
	€	€	€	€	€
Individueel WNT-maximum	24.900	16.600	16.600	16.600	16.600
Beloning	19.761	16.441	13.121	13.121	13.121
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	19.761	16.441	13.121	13.121	13.121
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	19.761	16.441	13.121	13.121	13.121
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM	PM	PM
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12
	€	€	€	€	€
Beloning	18.562	16.500	12.375	12.375	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	18.562	16.500	12.375	12.375	7.000

Toelichting:

6.2 OVERIGE GEGEVENS

6.2.1 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 6.1.2.

6.2.2 Nevenvestigingen

Stichting De Riethorst Stromenland heeft geen nevenvestigingen.

6.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.